

пісні, приурочені пісні та приспівки, виділила кілька мелотипів і вказала межі їхнього розповсюдження. Анна Черноус у доповіді „Рудименти хрестильного обряду на теренах українського Надсяння” повідомила про певні традиції, пов’язані із цим дійством. Вона вказала на виконання під час гостини спеціальної хрестильної пісні з побажанням довголіття немовляті та його родині, численних пісень про кумівство, переважно жартівливого характеру, але не обов’язкових для хрестин.

У співавторській доповіді „Дослідження з історії етномузикології в журналі „Народна творчість та етнографія” (1957–1991): пошуки методології на межі можливостей часу та академізму” Ольга Харчишин і Василь Коваль спробували простежити, від яких чинників залежали обрання тем для дослідження, основні їх лейтмотиви, глибина аналізу та наукові підходи. Автори зосередилися на трьох напрямках досліджень з історії етномузикології, а точніше праць із лисенкознавства, колессознавства та квіткознавства, позаяк цим трьом ключовим фігурам – М. Лисенкові, Ф. Колессі, К. Квітці – на сторінках журналу надавалась особлива увага.

Пожвавили перебіг конференції три останні виступи. Литовський професор Рімантас Слюжінскас у доповіді „Литовські традиційні музичні інструменти: класифікація та регіональне поширення”, притримуючись загальновідомої системи класифікації музичних інструментів Горнбостеля-Закса, охарактеризував народні інструменти та окреслив межі їх поширення на території Литви¹. Доповідь Галини Пшеничкіної „Сучасний стан традиції нижнього Подніпров’я (за матеріалами Томаківського р-ну Дніпропетровщини” висвітлювала результати недавньої, спільної з Рімантасом Слюжінскасом, фольклорної експедиції. Завершилася конференція доповіддю Маргарити Скаженик „Три рівні сучасної етномузичної освіти: реальність чи міф?”, що викликала чималу дискусію, яка поступово, від монотематичної, розширилася до висвітлення низки наболілих проблем у сучасній етномузикології.

Володимир Пасічник

Міжнародна наукова конференція „Слов’янська мелогеографія – 5”

25–26 квітня 2015 р. на базі Київської лабораторії етномузикології Національної музичної академії імені Петра Чайковського відбулася чергова етномузикологічна конференція, де впродовж двох днів досвідчені науковці та молоді дослідники обговорювали актуальні питання типології, картографування та архівування народної музики українського й загалом слов’янського

---

¹ Доповідь автора певною мірою висвітлено у статті цього числа „Етномузики” на с. 43–69.

теренів. Варто зауважити, що цього року конференція об'єднала учасників з Києва, Львова, Рівного, Кіровограда, Сум, Ужгорода та Клайпеди (Литва) та, вже традиційно, пройшла з підгрупою „Молода етномузикологія”.

На відміну від попередньої четвертої конференції, коли свої доповіді учасники старшого і молодшого поколінь виголошували на різних засіданнях, тематичні блоки п'ятої поєднали виступи зрілих етномузикологів і початківців. На ранковому засіданні першого конференційного дня досвідом систематизації, архівування фольклорних матеріалів і підготування до друку наукових видань з етномузикології ділилися киянка Ганна Коропниченко та львів'яни Андрій Вовчак і Ліна Добрянська. Доповіді про дослідження традиційної музики Закарпаття виголосили ужгородський науковець Віра Мадяр-Новак та її вихованці Михайло Чедрик і Віра Тимочко. Цієї ж теми стосувалися виступи Ганни Пеліної та Йосипа Чави.

Денне засідання, на якому обговорювалися проблеми дослідження Волині та суміжних земель, згуртувало досвідчених та молодих доповідачів з різних міст. Львів'янка Лариса Лукашенко розповіла про рідкісні мелотипи південно-західного українського пограниччя; рівненський дослідник Юрій Рибак охарактеризував випускні наукові роботи і збірники фольклорних матеріалів, підготовлені студентами кафедри музичного фольклору Рівненського державного гуманітарного університету; кияни Олег Коробов, Анастасія Дружок, Інна Шворак, Ольга Вакуліч та Марія Ковалик у своїх повідомленнях проаналізували окремі жанри календарно- та родинно-обрядового фольклору досліджуваних ними осередків, а Юлія Миколайчук (Рівне) та Анна Коломицева (Київ) присвятили виступи характеристиці необрядової пісенності. Про записи музичного фольклору на Хмельниччині оповіла Людмила Кучерук (Рівне).

Особливо цікавим та пізнавальним, зокрема, для молодших учасників конференції, виявився відкритий урок киянки Маргарити Скаженик, на якому присутні мали змогу засвоїти композиційні версії найпоширеніших типів зимових наспівів українців із застосуванням нотного лото. Гарним завершенням інформативно насиченого дня стала „весняна мобілізація етномузикологів”¹, що пройшла у дружній та невимушеній атмосфері.

Другий день розпочався засіданням, усі виступи якого об'єдналися навколо однієї теми – мелотипології весільної обрядової пісенності. Організатор конференції, киянка Ірина Клименко, у вступній доповіді розповіла про формулу 5+3 в українсько-білоруському ранньотрадиційному мелопросторі, а наступні доповідачі – Галина Качор (Київ), Олена Гончаренко (Суми) та Ва-

---

¹ Основною метою цієї вечірньої зустрічі було удосконалення теоретичних та практичних навичок молодих дослідників за допомогою засекречування наукової інформації (етнозагадки), музичних вікторин, роботи з картами, перегляду експедиційних відеозвітів тощо.

силь Коваль (Львів) – продовжили типологічну проблематику, базуючись на власних експедиційних матеріалах. Цій же темі був присвячений виступ кіровоградського дослідника Олександра Терещенка, який взяв участь у конференції дистанційно за допомогою скайп-зв'язку. У підсумку Ірина Клименко окреслила макроареал даного типу у слов'янському просторі, а завершилося засідання жвавою дискусією за участю скайп-аудиторії.

У другій половині дня досвідом етномузикологічних студій у Північній Європі ділився гість з Литви, професор Клайпедського університету Рімантас Слюжинскас, який пізніше, спільно з Галиною Качор та Іриною Клименко, розповів і про фольклористичні експедиції Україною. На відміну від досить вичерпного розгляду питань типології, проблемі специфіки ладового аналізу народної музики було присвячено лише одну доповідь, яку виголосила київська дослідниця Олена Мурзина (нині покійна). Післяобіднє засідання другого дня було найкоротшим, адже організатори конференції підготували для учасників цікавий технологічний практикум – майстер-клас аудіо- і відеозапису в польових умовах та „виживання” під час збирання фольклору. Вечірня зустріч відбулася на березі р. Десенки, де кияни Анастасія Мазуренко та Дмитро Арістархов розповідали про тонкощі планування експедиції, специфіку експлуатації звукозаписувальної техніки та багато іншого, а пізніше усі присутні змогли посмакувати кашею та чаєм, приготовленими на вогнищі.

Окремі доповіді, які були виголошені на конференції, опубліковано в десятому випуску науково-методичного збірника НМАУ „Проблеми етномузикології”¹.

Людмила Алієва

---

¹ Див: Проблеми етномузикології: науково-методичний збірник. – Випуск 10 / редактор-упорядник М. В. Скаженник; Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського; ПНДЛІ по вивченню та пропаганді народної музичної творчості. – Київ, 2015. – 224 с. Електронну версію див.: <http://knmau.com.ua/naukovi-vydannya/problemy-etnomuzykoloohiyi/problemy-etnomuzykoloohiyi-vypusk-10> [дата звернення 12.12.2016].